

Apreciem pertinentă afirmația autoarei conform căreia „adevărată probă de viabilitate a modelului său de cercetare și acțiune a Institutului Social Banat-Crișana s-a realizat prin campaniile monografice.

Tratarea din perspectivă sociologică a problemelor vremii era considerată esențială pentru regiunea Banat. Astfel într-o scrisoare către D. Gusti din 1934, C. Grofșorean menționa „la graniță nu este îndeajuns să se facă știință, acolo este nevoie de știință aplicată, altminteri vor fi întocmite statistici, studii, monografii excelente dar în acest timp vom fi pierdut Banatul” (p.133).

Pilduitoare pentru sociologi, pentru cei care lucrează în domeniul social și nu numai, este afirmația lui C. Grofșorean conform căreia „*primul deziderat al cercetărilor monografice trebuie să fie practica de a informa și orienta pe cei în drept asupra realităților sociale*” (p.135).

În concluziile lucrării se face o succintă sinteză a domeniului analizat cu pertinentă științifică și minuțiozitate de cercetător experimentat, după care este prezentată seria unor probleme ce ar trebui analizate – în prezent – de sociologii români.

În componența lucrării un loc important îl ocupă bibliografia, cele cinci anexe care fac referințe la modul de lucru și la rezultate, precum și la fișa bibliografică a lui C. Grofșorean ca reprezentant de marcă al ISBC.

Deși ISBC și-a bazat activitatea pe studii concrete de teren pe care le-a dat publicității, bucurându-se de aprecieri pozitive din partea unor personalități recunoscute din ISR, există multe probleme nelămurite încă despre activitatea sa, fapt care arată că este nevoie în continuare de o cercetare atentă a instituției în cauză, cu scopul de a pune în evidență meritele sale și de a-i preciza adevăratul loc în configurația cercetării sociale din România interbelică.

Lucrarea este alcătuită cu multă grijă și pertinentă științifică arătând calitățile de real cercetător în domeniul sociologiei autoarei constituind în același timp un

exemplu de urmat pentru cei care se îndreaptă către acest domeniu.

Trăilă Cernescu

NICOLAE ILIOIU

Monografia comunei Basarabi din județul Dolj. Craiova, Editura Beladi, 2001, (160 p.)

Editura Beladi din Craiova, prin strădaniile consilierului editorial prof. univ. dr. Dumitru Otovescu, manifestă un interes deosebit pentru cunoașterea diverselor localități situate în zona Olteniei, continuând tipărirea seriei de monografii în colecția: cercetări sociologice de teren.

Prin lucrarea pe care ne-o propune Nicolae Ilioiu, fiu al satului, ne oferă o imagine aproape completă a localității Basarabi situată lângă orașul Calafat, jud. Dolj.

Deși, de formație inginer, autorul și-a structurat cartea, în mare măsură, după modelul monografiilor sociologice sătești ale Școlii Gustiene.

Lucrarea cuprinde nouă capitole, precedate de „Un cuvânt înainte” al autorului și urmate de încheiere, bibliografie și anexe.

Crezul autorului de pe coperta cărții și anume: „cunoașterea părinților și a strămoșilor îndepărtați, precum și a gliei unde aceștia și-au dus viața, dezvoltă dragostea pentru locul natal și constituie o legătură temeinică între generații”, este cel care l-a îndemnat să realizeze această lucrare.

Pentru o mai ușoară înțelegere a conținutului acestei monografii, vom trece în revistă câteva aspecte mai semnificative.

În capitolul întâi sunt prezentate cadrele naturale ale localității, așezarea geografică, clima, flora și fauna specifice. Basarabi este situat în partea de S-V a țării, pe malul stâng al Dunării, fiind amplasat la 4 km N-E de orașul Calafat. Este o comună nouă (înființată în 1878) care este așezată pe o vatră străbună ce păstrează urmele unei vechi cetăți traco-geto-dacice, datată de arheo-

logi la 850-550 de ani, înainte de Hristos. Autorul scoate în evidență faptul că cercetările arheologice au constatat în vatra acestei vechi așezări existența unei grupe culturale locale, care a fost denumită *Cultura Basarabi*, iar în alte lucrări, *Complexul Basarabi*, și/sau *Fenomenul Basarabi*. Vatra acestei comune, păstrează și urmele vadului de la Dunăre al *Cumanilor*, și a unui cătun numit Comani, menționat în documentele vremii încă de la 1385, cătun cuprins în cadrul comunei Basarabi la înființarea acesteia.

Este interesantă paralela pe care o face autorul privind existența a două localități cu numele *Basarabi*, una în vestul țării, pe malul Dunării lângă Calafat, iar alta la răsărit, la Marea Neagră, lângă Constanța, spunând că acestea au semnificația de pietre de hotar ale Țării Românești a domnitorilor *Basarabi*, ținând seama că strănepotul lui Basarab I, domnitorul Mircea cel Bătrân, se autointitula „domn a toată țara Românească, de la Dunăre, până la Marea cea Mare”.

Descrierea mediului natural ne arată și calitățile de „scriitor” ale autorului, acesta spunând că „puține așezări sătești se bucură de o așa bogăție și frumusețe naturală”, cu balta Comani-Golenți, la răsărit, Dunărea cu terasa pe care este așezată Cetățuia și cu insula - Ostrovul Golea, în partea de nord a satului, cu Bașcovul, înfrumusețat de izvoare ce aleargă spre Dunăre, în partea de apus și câmpia întinsă și mănoasă la sud.

Capitolul II este dedicat izvoarelor arheologice și istorice ale localității, autorul reușind să aducă în fața cititorului informații interesante despre „Complexul cultural Basarabi”, caracterizat îndeosebi prin ceramica cu decor specific local și alte vestigii care au fost găsite atât în așezările întărite (locuințele) din teritoriul Cetățuiei, cât și în necropolele (cimitirele) din exteriorul acesteia, dar și despre vadul Cumanilor de la Dunăre, localizat chiar în vatra satului Basarabi.

În capitolul următor, al treilea, sunt prezentate date privind întemeierea

comunei Basarabi: considerații de ordin istoric (în actul de înființare a comunei, se specifică că „este de mare importanță formarea unei comune mai însemnate pe această moșie la malul Dunării” –moșia respectivă fiind moștenită de prințesa Teodora-fiica lui Basarab I, căsătorită cu prințul sârb Alexandru, nepotul țarului bulgar – Mihail de la Vidin, date privind ultimul proprietar (prințul sârb Miloș Obrenovici) și localizarea moșiei Basarabi, primii locuitori ai noului sat, precizări etimologice, asigurarea administrației comunei în primii ani, evoluția populației în noua comună, participarea locuitorilor din Basarabi la lupta pentru independența și apărarea patriei.

Din punct de vedere sociologic prezintă interes capitolele IV-IX în care autorul monografiei tratează tradițiile locale, începuturile și dezvoltarea învățământului, limba și portul popular, specificul locuințelor și al anexelor gospodărești, datini și obiceiuri vechi în satul Basarabi, pentru ca în finalul cărții să schițeze concluziile privind evoluția localității de la înființare până în anul 2000 și să adreseze cititorului un cuvânt de încheiere.

În prezentarea tradițiilor locale, autorul folosește mărturiile de la primii locuitori ai satului Basarabi, reținând unele date, transmise de unii bătrâni din cele 350 de gospodării aprobate prin actul de înființare a localității; noii săteni (proaspăt însurăței) au pornit din satele de obârșie, grupuri-grupuri și au fost împroprietăriți în satul nou înființat; aceștia proveneau din localitățile învecinate: Poiana Mare, Calafat, Maglavit, Hunia, Cetate și alte sate. De asemenea sunt prezentate mărturiile unui notar care a fost numit în funcție în 1892, ale familiei preotului Papazolescu, care s-a ocupat de ridicarea bisericii satului, „legenda pietrei mari” din marginea Dunării, povestea unei „cruci uitate”.

Limba și portul popular sunt specifice zonei Olteniei de sud-vest; perfectul simplu este la el acasă: fusei în vale la Dunăre, terminai pogonul de arat, înhămai caii,

înjugai boii etc. Apelativele folosite între persoane de vârste diferite sunt: leliță, călină, dadă, neică, băbă etc. „Portul” în Basarabi a evoluat odată cu satul, cu zona, cu apariția noilor produse textile. Portul specific primei generații a satului era format din: cioareci (nădragi) și tunică de dimie țesută în gospodărie, din care se făceau și mantaua și epângeaua; izmene, cămașă de bumbac, pălărie de paie împletită în casă, căciulă de oaie, cojocel, dulman etc. pentru bărbați și fuste încrețite (zăvelcă și prestelci), cămașă albă cu mâneci, șorț, scurteică, tulpan, broboadă etc. pentru femei. La „hora mare” a satului la care participau „dănacii” și „fetele mari” și care era organizată de către „garanți” se jucau: ghilușul, jocuri de brâu precum: rustemul, trei păzi, toc, alunelul, ungurița etc., hori de umăr, plimbate rapid (alunelul, galaonul, geamparalele, sârbele etc.), hore de mână (hora națională, boiereasca și crăițele).

În marea lor majoritate, primele case din sat au fost de tipul locuință țărănească cu două camere (odăi), având în față o prispă care cuprindea circa 2/3 din fațada casei. Anexele casei țărănești erau rânduite: magazia – pătulul cu șopron în față, grajdul, cotețul păsărilor, cocina porcilor și eventual un mic staul, toate cu deschidere spre bătătura casei.

Referitor la datinile și obiceiurile vechi, autorul face o prezentare interesantă a acestora, legată de sărbătorile Crăciunului, Anului Nou și Sfințelor Paști, cum ar fi: colindul, steaua, vicleimul, sorcova, venitul la moașă, iordănitul, mersul la „moși”, obiceiul vrăjtitului, joimari, deniile, slobozitul fântânilor etc.

Din prezentarea sintetică a principalelor evenimente în evoluția satului, în cei 120 de ani de existență, autorului (fost învățător în sat) îi apar figurate, în principal, două mari tablouri distincte: primul, în care apare imaginea unui sat patriarhal, liniștit, un sat eminent de plugari cu multă stabilitate, cu oameni înfrățiți și un al doilea tablou, cel de azi cu un sat orășenizat, un sat modern, dar în mare măsură, un sat de pensio-

nari (de stat și de CAP), cu o mulțime de buticuri (prăvălioare), caracteristice pentru economia de piață.

Chiar dacă pe parcursul lucrării apar mici imperfecțiuni de culegere și tehnoredactare, care ar putea fi evitate pe viitor de către editură, cartea recenzată prezintă interes fiind binevenită; merită subliniate perseverența și efortul autorului dacă ținem seama de vârsta înaintată a acestuia (în 1924 a absolvit școala primară).

Având în vedere numeroasele cercetări care au analizat importanța Complexului cultural Basarabi, pe baza materialelor păstrate în memoria pământului, din vatra acestui sat suprapus pe cetățuia milenară, Basarabiul de azi, își aștepta de mult o istorie a sa proprie, pe care monografia de față o acoperă în mare parte.

Ancuța-Romanescu Vasile

MIHAELA NICOLA și DAN PETRE

Publicitate, București, Editura SNSPA, 2001, (212 p.)

Cartea se adresează studenților, oferind o sinteză teoretică și practică adaptată evoluției domeniului, dar și un ghid util de pregătire în profesie. Cele 13 capitole teoretice analizează *industria advertisingului* din perspectivă instituțională (anunțătorul, agenția de publicitate, instituțiile media, institutele de cercetări, studiourile de producție etc.), integrând apoi publicitatea în ansamblul demersurilor de promovare.

Partea introductivă este dedicată definiției și delimitării diferitelor concepte utilizate în domeniul comunicării publicitare: reclamă (în engl. advertising), publicitate (în engl. publicity), relații publice, marketing, promovare, promoție etc., noțiuni ale căror semnificații sunt adesea confundate în limba română. La acestea se adaugă câteva precizări succinte asupra fundamentării teoretice a domeniului prin semnalarea unor teorii din sociologie, psihologie socială, antropologie, psihologie experimentală care